

คู่มือการพัฒนาร้านค้า RDU และการใช้ยาสามัญประจำบ้าน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี

มีนาคม 2565

รายการยาสามัญประจำบ้านอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ควรติดตาม
“ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม”

สารบัญ

	หน้า
1. เกณฑ์ประเมินและพัฒนาร้านค้า RDU	5-6
2. แบบบันทึกการตรวจร้านค้า รพ.สต.ติดตาม จังหวัดอุทัยธานี	6-8
3. การเลือกสินค้ามาจำหน่ายในร้าน	8-9
4. ยาที่ห้ามจำหน่าย/เครื่องสำอางที่ห้ามจำหน่าย	10-12
5. ยาสามัญประจำบ้านที่ขายในร้านชำหรือร้านสะดวกซื้อมีอะไรได้บ้าง	13
6. รายการยาสามัญประจำบ้านมีอะไรบ้าง	13
7. จะตรวจสอบว่าเป็นยาสามัญประจำบ้านจริงหรือไม่ได้จากที่ใด	14
8. ฉลากยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบันและยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ ต้องมีอะไรบ้าง	14-15
9. ร้านค้าจะเก็บรักษาอย่างไร	15-16
10. จัดเรียงสินค้าอย่างไรให้สวยงาม	16
11. วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน	16
1. ยาแก้ปวดท้อง ท้องอืด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ	
1.1 ยาเม็ดลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซียม	17
1.2 ยาน้ำลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซียม ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 450 มิลลิลิตร	17
1.3 ยาเม็ดแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ โซดาไมนัท	18
1.4 ยาขับลม	18
1.5 ยาแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ยาธาตุน้ำแดง	18
1.6 ยาน้ำแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ โซเดียมไบคาร์บอเนต ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 60 มิลลิลิตร	19
1.7 ยาทาแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ทิงเจอร์มหาหิงค์ ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 60 มิลลิลิตร	19
1.8 ยาเม็ดลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซียม-ไซเมธิโคน	19
1.9 ยาน้ำลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซียม-ไซเมธิโคน ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 450 มิลลิลิตร	20
1.10 ยาผงฟูซิทริกแอซิด-โซเดียมไบคาร์บอเนต-โซเดียมไบคาร์บอเนต	20
1.11 ยาเม็ดแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ-ไซเมธิโคน	21
1.12 ยาบรรเทาอาการแสบร้อนกลางอกและอาหารไม่ย่อย เนื่องจากกรดไหลย้อนชนิดเม็ด	21
1.13 ยาบรรเทาอาการแสบร้อนกลางอกและอาหารไม่ย่อย เนื่องจากกรดไหลย้อนชนิดน้ำ	22
2. ยาแก้ท้องเสีย	
2.1 ยาแก้ท้องเสีย ผงน้ำตาลเกลือแร่	23
2.2 ยาผงถ่านรักษาอาการท้องเสีย	23

3. ยาระบาย	
3.1 ยาระบายกลีเซอริน ชนิดเหน็บทวารหนักสำหรับเด็ก	24
3.2 ยาระบายกลีเซอริน ชนิดเหน็บทวารสำหรับผู้ใหญ่	24
3.3 ยาระบายแมกนีเซียม ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 120 มิลลิลิตร	24
3.4 ยาระบายมะขามแขก	25
3.5 ยาระบายไซเตียมคลอไรด์ ชนิดสวนทวาร	25
4. ยาถ่ายพยาธิลำไส้	
4.1 ยาถ่ายพยาธิตัวกลม มีเบนดาโซล	26
5. ยาบรรเทาปวด ลดไข้	
5.1 ยาเม็ดบรรเทาปวด ลดไข้พาราเซตามอล 500 มิลลิกรัม	27-28
5.2 ยาเม็ดบรรเทาปวด ลดไข้พาราเซตามอล 325 มก.	28
5.3 ยาน้ำบรรเทาปวด ลดไข้พาราเซตามอล 120 มิลลิกรัม/5 มิลลิลิตร ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 60 มิลลิลิตร	29
5.4 พลาสเตอร์บรรเทาปวด ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 10 แผ่น	30
6. ยาแก้แพ้ ลดน้ำมูก	
6.1 ยาเม็ดแก้แพ้ ลดน้ำมูก คลอร์เฟนิรามีน	30
7. ยาแก้ไอ ขับเสมหะ	
7.1 ยาน้ำแก้ไอขับเสมหะสำหรับเด็ก	31
7.2 ยาแก้ไอน้ำดำ	31
8. ยาต้มหรือทาแก้วิงเวียน หน้ามืด คัดจมูก	
8.1 ยาต้มแก้วิงเวียน เหล้าแอมโมเนียหอม ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 15 มิลลิลิตร	32
8.2 ยาต้มแก้วิงเวียน แก้คัดจมูก	32
8.3 ยาทาระเหยบรรเทาอาการคัดจมูกชนิดขี้ผึ้ง	32
9. ยาแก้เมารถ เมาเรือ	
9.1 ยาแก้เมารถ เมาเรือ ไดเมนไฮดริเนท ผงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 2 เม็ด	33
10. ยาสำหรับโรคตา	
10.1 ยาล้างตาขวดละไม่เกิน 240 มิลลิลิตร	33

11. ยาสำหรับโรคปากและลำคอ	
11.1 ยากวาดคอ	34
11.2 ยารักษาลิ้นเป็นฝ้า เยนเซี่ยนไวโอเล็ต ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 30 มิลลิลิตร	34
11.3 ยาแก้ปวดฟัน ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 8 มิลลิลิตร	34
11.4 ยาอมบรรเทาอาการระคายคอ ไม่เกิน 100 เม็ด หรือ ไม่เกิน 30 กรัม	34
11.5 ยาอมบรรเทาอาการเจ็บคอ ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 8 เม็ด	35
12. ยาใส่แผล ล้างแผล	
12.1 ยาใส่แผล ทิงเจอร์ไอโอดีน ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 30 มิลลิลิตร	36
12.2 ยาใส่แผล ทิงเจอร์โทเมอรอซอล ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 30 มิลลิลิตร	36
12.3 ยาใส่แผล โพรโอดิน-ไอโอดีน ขวดละไม่เกิน 120 มิลลิลิตร	36
12.4 ยาไอโซโพรพิล แอลกอฮอล์ ขวดละไม่เกิน 450 มิลลิลิตร	36
12.5 ยาเอทิล แอลกอฮอล์ ขวดละไม่เกิน 450 มิลลิลิตร	36
12.6 น้ำเกลือล้างแผล ขวดละไม่เกิน 1 ลิตร	36
12.7 น้ำยาฆ่าเชื้อโรคคลอโรไซลีนอล ขวดละไม่เกิน 450 มิลลิลิตร	37
13. ยาบรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ แผลงัดต่อย	
13.1 ยาหม่องชนิดขี้ผึ้ง ไม่เกิน 30 กรัม	37
14. ยาสำหรับโรคผิวหนัง	
14.1 ยารักษาหิดเหา เบนซิล เบนโซเอต ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 60 มิลลิลิตร	38
14.2 ยารักษาหิด ขี้ผึ้งกำมะถัน ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 15 มิลลิกรัม	38
14.3 ยารักษากลากเกลื้อน น้ำกัดเท้า ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 15 มิลลิกรัม	39
14.4 ยารักษาโรคผิวหนังเรื้อรัง ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 15 มิลลิกรัม	39
14.5 ยาทาแก้ผดผื่นคัน คาลาไมน์ ขวดละไม่เกิน 180 มิลลิลิตร	39
14.6 ยารักษาเกลื้อน โซเดียมไทโอซัลเฟต ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 15 มิลลิกรัม	39
15. ยาบำรุงร่างกาย	
15.1 ยาเม็ดวิตามินบีรวม แผงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	40
15.2 ยาเม็ดวิตามินซีแผงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	40
15.3 ยาเม็ดบำรุงโลหิต เพอร์รัส ซัลเฟตแผงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	40
15.4 ยาเม็ดวิตามินรวมแผงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	41
15.5 น้ำมันตับปลาชนิดแคปซูล แผงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	41
15.6 น้ำมันตับปลาชนิดน้ำ	41

คู่มือการพัฒนาร้านชำ RDU และการใช้ยาสามัญประจำบ้าน

1. เกณฑ์ประเมินและพัฒนาร้านชำ RDU

เกณฑ์ประเมินสำหรับร้านชำ (ต้องผ่านทุกข้อ)

1. เจ้าของร้านชำผ่านการอบรมและมีความรู้เกี่ยวกับยาที่จำหน่ายได้ในร้านชำ การเก็บยา การใช้ยาสามัญประจำบ้านในการดูแลตนเองเบื้องต้นเมื่อเจ็บป่วย ความรู้เรื่องการอ่านฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

2. ร้านชำได้รับการตรวจเยี่ยม จนท.สาธารณสุข ปีละ 1 ครั้ง หรือระยะเวลาแล้วแต่พื้นที่กำหนด อย่างสม่ำเสมอ ตามแนวทางการจัดการความเสี่ยงของพื้นที่

3. ร้านชำผ่านเกณฑ์การประเมินตามแนวทางร้านชำมาตรฐาน/ร้านชำคุณภาพ/ร้านชำสีขาว (แล้วแต่การเรียกชื่อในพื้นที่) หรือแนวทางประเมินตามเกณฑ์ รพสต.ติดตาม และต้องผ่านในเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ยาในทุกข้อ ต่อไปนี้

- 3.1 ไม่พบจำหน่ายยาควบคุมพิเศษ ยาอันตราย หรือข้อมูล ณ ปัจจุบันที่มีการเยี่ยมสำรวจ
- 3.2 ไม่พบยาที่ห้ามจำหน่ายยาชุด ยาปฏิชีวนะ ยาต้านการอักเสบ ใน 3 ปีที่ผ่านมา หรือข้อมูล ณ ปัจจุบันที่มีการเยี่ยมสำรวจ
- 3.3 ไม่พบการจำหน่ายยาแผนโบราณที่ไม่มีทะเบียนยา
- 3.4 ไม่มียาที่หมดอายุ หรือยาเสื่อมคุณภาพ
- 3.5 มีการเก็บรักษายาที่ถูกต้อง แยกจากสินค้าอื่น
- 3.6 ไม่พบการโฆษณาที่ไม่ได้รับอนุญาต
- 3.7 สถานที่จัดวางสินค้าประเภท อาหาร ยา และเครื่องสำอาง แยกออกจากกัน
- 3.8 เจ้าของร้านชำที่ผ่านการอบรม สามารถบอกชื่อยาที่ขายได้ในร้านชำอย่างน้อย 3 รายการ
- 3.9 เจ้าของร้านชำที่ผ่านการอบรมสามารถบอกข้อควรระวังหรือข้อห้ามใช้ที่สำคัญของยาสามัญประจำบ้านที่ใช้บ่อยได้ เช่น ยาพาราเซตามอล ยาคลอเฟนิลามีน

เกณฑ์ประเมินกระบวนการพัฒนาร้านชำ RDU ในระดับตำบลและอำเภอ

(ผ่านอย่างน้อย 4 ใน 7 ข้อ โดยข้อที่ต้องมีคือข้อ 1-4)

- 1.* มีกลไกคืนข้อมูลการสำรวจร้านชำ และข้อมูลผลกระทบความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประชาชนในระดับหมู่บ้าน/ตำบลร่วมแก้ปัญหา
- 2.* มีการนำผลการสำรวจร้านชำ ข้อมูลผลกระทบความเจ็บป่วยจากการใช้ยาหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพ และสรุปการเฝ้าระวัง การแจ้งเตือนภัย และแก้ปัญหาของชุมชน เสนอต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาในภาพรวมอำเภอต่อไป
- 3.* มีระบบสื่อสารแจ้งผลการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย ในกลุ่มเครือข่าย ได้อย่างรวดเร็วทันทั่วถึง เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้บริโภค

- 4.* มีเครือข่ายอื่น เช่น อปท. อสม. อย.น้อย ร่วมเฝ้าระวังการจำหน่ายยาที่ไม่เหมาะสมในร้านชำ และแหล่งกระจายยาอื่น เช่น รถเร่ ตลาดนัด การขายยาทางออนไลน์ วิทยุชุมชน
5. มีกลไกการกำกับดูแลโดยใช้กฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น พรบ.การสาธารณสุข เพื่อกำกับดูแลการกระจายยาที่ไม่เหมาะสม ในร้านชำ
6. มีกลไกสนับสนุนให้ชุมชนใช้งบประมาณจากกองทุนสุขภาพตำบล เพื่อแก้ปัญหาภายในชุมชน
7. มีกลไกสื่อสารให้ร้านยา ให้คำแนะนำและส่งเสริมการจำหน่ายยาที่เหมาะสมในร้านชำ

2. แบบบันทึกการตรวจร้านค้า รพ.สต.ติดตาม จังหวัดอุทัยธานี

แบบบันทึกการตรวจร้านค้า รพ.สต.ติดตาม จังหวัดอุทัยธานี

หน่วยบริการ..... อำเภอ.....

วันที่ .....

ชื่อ-นามสกุล ผู้ประกอบการ.....

ที่อยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล..... อำเภอ.....

๑. การตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหาร ยา เครื่องสำอาง

ประเด็น	ตรวจ (รายการ)	พบไม่ถูกต้อง (รายการ)	ชื่อทางการค้าผลิตภัณฑ์ที่พบไม่ ถูกต้อง
๑. อาหารที่ไม่มี อย. ๑๐ ชนิด ได้แก่ นม นมเปรี้ยว ไอศกรีมน้ำดื่ม เครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท ซอส น้ำปลาเครื่องปรุงรส อาหารกระป๋อง ขนมหัง/เบเกอรี่ ที่มาจากแหล่งผลิตนอกอำเภอหรือไม่ทราบแหล่งที่มา			
๒. อาหารตามข้อ ๑ ที่ฉลากไม่มีวันเดือนปีผลิต/หมดอายุ			
๓. ขนมหัง/อาหารที่มีลักษณะกายภาพ/บรรจุภัณฑ์/การเก็บรักษาไม่ถูกต้อง/เสื่อมสภาพ หมดอายุ			
๔. ยาห้ามขาย (ยาสเตียรอยด์ ยานอนหลับ ยาปฏิชีวนะ NSAIDs ยาฉีด ยาโรครื้อรัง เบาหวาน ความดัน หัวใจ ยาหยุดถ่าย Loperamide ยาน้ำแก้หวัดไอสำหรับเด็ก)			
๕. เครื่องสำอางสำหรับฝ้า หน้าขาว ที่ อย.ห้ามขาย ขาย ๓๔ รายการ			
๖. เครื่องสำอางสำหรับฝ้า หน้าขาว ที่ อย. ประกาศผลตรวจวิเคราะห์พบสารห้ามใช้ (ตามรายการที่กำหนด)			
๗. เครื่องสำอางสำหรับฝ้า หน้าขาว ที่ฉลากไม่ถูกต้อง (ไม่มีฉลากภาษาไทย ไม่มีฉลาก ไม่มีเลขที่ใบรับแจ้ง ๑๐ หลัก)			
๘. แผ่นป้ายโฆษณาอาหาร เครื่องดื่ม ยาที่ผิดกฎหมาย ๘.๑ อาหาร/เครื่องดื่ม โฆษณาสรรพคุณป้องกันรักษาโรค ๘.๒ ยา โฆษณารักษาเบาหวาน มะเร็ง อัมพาต หัวใจ ปอด ตับ ม้าม ไต บำรุงกาม คุมกำเนิด โฆษณาสรรพคุณยาอันตราย ยาควบคุมพิเศษ หรือโฆษณาชิงโชค ส่งกล่องยา รับรางวัล			

๒.การทดสอบความรู้ผู้จำหน่าย - ดูเครื่องหมาย อย.บนฉลาก อาหาร

- ดูวันผลิต วันหมดอายุในฉลากอาหาร

- รายการยาที่ห้ามขายในร้านชำ

ถูกต้อง

ถูกต้อง

รู้

ไม่ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

ไม่รู้

ลงชื่อ.....ผู้ประกอบการร้านค้า

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจประเมิน

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจประเมิน

รายการเครื่องสำอางสำหรับฝ้า ๓๔ รายการที่ห้ามขายตาม
ประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง กำหนดชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย
ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ และฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒

๑. BEANNE บีแอน ครีมไข่มุกตราตรา
๒. แอนตี้-ฟาร์ ครีม
๓. แอนตี้-ฟาร์ โลชั่นกันฝ้า ปรับผิว
๔. ROSE ครีมขจัดฝ้า
๕. FAR-ACT ครีมรักษาฝ้า
๖. CN คลินิก ๙๙
๗. ครีมฝ้าเมลาแคร์
๘. โลชั่นกันแดด กันฝ้า เมลาแคร์
๙. ครีมวินเซอร์ฟ
๑๐. โลชั่นวินเซอร์ฟ ลดฝ้ากันแดด
๑๑. MUI LEE HIANG PEARL CREAM
๑๒. เอสจี โลชั่นปรับสภาพผิว
๑๓. เลนาว ครีมบำรุงผิวหน้ากลางคืน
๑๔. NEW CARE นิวแคร์ ครีมประทินผิว
๑๕. NEW CARE นิวแคร์ โลชั่นปรับสภาพผิว
๑๖. ๓ ทรีเดย์ ไบรเทน แอนด์ รีไวเทน ครีมลดริ้วรอยหมองคล้ำ
๑๗. ๓ ทรีเดย์ ไบรเทน แอนด์ รีไวเทน โลชั่นป้องกันแสงแดด
๑๘. ๓ ทรีเดย์ เนเซอร์ล ครีมทาผิว
๑๙. ๓ ทรีเดย์ เนเซอร์ล โลชั่นป้องกันแสงแดด
๒๐. พรีเม่ ไบรเทน แอนด์ รีไวเทน ครีมลดริ้วรอย
๒๑. พรีเม่ ไบรเทน แอนด์ รีไวเทน โลชั่นป้องกันแสงแดด
๒๒. มิสเคย์ ครีมแก้สิว
๒๓. มิสเคย์ ครีมแก้ฝ้า
๒๔. พอลล่า ครีมทาผิว
๒๕. พอลล่า ครีมทาฝ้า
๒๖. พอลล่า โลชั่นกันแดดรักษาฝ้า
๒๗. ครีมซาเซียว DR. JAPAN
๒๘. ครีมซาเซียว MISS JAPAN
๒๙. ซิชาเดะ ครีมหน้าขาว โสมผสมไข่มุกญี่ปุ่น
๓๐. ครีมบัวหิมะ หลิง หลิง
๓๑. ครีม QIAN MEI
๓๒. ครีม QIAN LI
๓๓. ครีม CAI NI YA
๓๔. ครีม JIAO LING

3. การเลือกสินค้ามาจำหน่ายในร้าน

ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ได้แก่ อาหาร ยา เครื่องสำอาง วัตถุอันตราย เครื่องมือแพทย์
หลักในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ มีดังนี้

1. เลือกซื้อสินค้าจากแหล่งจำหน่ายที่น่าเชื่อถือ สามารถติดต่อได้เมื่อสินค้ามีปัญหา
2. ไม่ควรเลือกใช้เพราะเชื่อคำโฆษณา

ตัวอย่างคำ/ข้อความ ที่ห้ามใช้โฆษณาอาหาร/เสริมอาหาร

ลดความอ้วน/ลดน้ำหนัก แก้ปัญหาปวดประจำเดือน
ทำให้ท่านชายอดชั้น ใหญ่ขึ้น บำรุง-เสริมสร้างประสิทธิภาพทางเพศ
เพิ่มภูมิต้านทานแก่ร่างกาย ล้างพิษ
ต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยซ่อมแซมและขจัดสารพิษในร่างกาย
ลดโคเลสเตอรอล ลดความดันโลหิต ลดไขมันในเส้นเลือด
ป้องกันโรคหัวใจ มะเร็ง เบาหวาน หลอดเลือดแข็งตัว

คำ/ข้อความที่ห้ามในการโฆษณายา

หายขาด | ปลอดภัยที่สุด

โอกาสอย่างนี้มีไม่บ่อยนัก | ไม่ทำให้เกิดอาการแพ้

วิเศษ | เด็ดขาด | จับพลัน | ไม่ต้องทนรำคาญ

ดีเลิศ | พิษโคโรรัย | ทันใจ | ไม่มีผลข้างเคียง

ศักดิ์สิทธิ์ | หมดกังวล | เป็นหนึ่งมาตลอด

คำ/ข้อความที่ห้ามในการโฆษณาเครื่องสำอาง

รักษา	วางแม่	ต้านอนุมูลอิสระ
รักษาฝ้า	วางชั่วคราว	จากธรรมชาติ 100%
ป้องกัน	วางไว	ควบคุมการทำงานจาก...
ปราบสิว	วางทันที	ซึมลึกถึงระดับเซลล์ผิว
ยับยั้ง	กระชับสัดส่วน	ลดการอักเสบของผิว
สลายฝ้า	พอม	ไม่มีผลข้างเคียง
เห็นผลทันที	ลดกลิ่น กระจับกลั่น	กระตุ้น
เห็นผล...วัน	ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย	...จริง เช่น วางจริง
รับประกัน	ป้องกันการเกิดสิว	ทันใจ
หน้าเรียว	รักษาโรคผิวหนัง	อันดับหนึ่ง

ตัวอย่างคำหรือข้อความที่ไม่อนุญาต
ให้ใช้ในการโฆษณาวัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน

ได้ผลเด็ดขาด	ได้ผล 100% (ร้อยเปอร์เซ็นต์)
ปลอดภัย	ไม่เป็นอันตราย
ออกฤทธิ์แรง	ไม่เป็นพิษ

ตัวอย่างคำหรือข้อความ
ที่ไม่อนุญาตให้ใช้
ในการโฆษณา
เครื่องมือแพทย์

ยอด	ยอดเยี่ยม	พิเศษ	ดีเลิศ
วิเศษ	เด็ดขาด	หายขาด	หายห่วง
ทันใจ	จับพลัน	ศักดิ์สิทธิ์	มหัศจรรย์
ที่หนึ่ง	เหนือกว่า	เป็นที่หนึ่ง	ปลอดภัยที่สุด
เหมาะสมที่สุด			

3. เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีเครื่องหมายเลขทะเบียนอาหารและยา ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ดังนี้

4. เลือกผลิตภัณฑ์ที่สะอาดปราศจากสารปนเปื้อนหรือสารห้ามใช้
5. มีฉลากระบุส่วนประกอบ วันที่ผลิต วันหมดอายุ ไว้อย่างชัดเจน ลักษณะของฉลากผลิตภัณฑ์ที่ดี ควรระบุข้อมูลดังต่อไปนี้

๑) เครื่องหมายทะเบียนหรือเลขอนุญาตใช้ฉลากอาหาร แสดงตามแบบที่กำหนดโดย

คณะกรรมการอาหารและยา

๒) น้ำหนักสุทธิหรือปริมาตรสุทธิ ซึ่งเป็นน้ำหนักที่ไม่รวมภาชนะบรรจุ

๓) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์หรือชื่อทางการค้า ต้องระบุเป็นภาษาไทย และใช้ตัวอักษรสีเดียวกัน

๔) ส่วนประกอบที่สำคัญโดยประมาณ โดยต้องระบุปริมาณเป็นร้อยละเรียงลำดับจากมากไป

น้อย

๕) วันที่ผลิตหรือวันหมดอายุ

๖) ชื่อที่อยู่ผู้ผลิต หรือสถานที่ผลิต

๗) ข้อมูลโภชนาการ

๘) รายละเอียดอื่น ๆ เช่น คำแนะนำในการเก็บรักษา (ถ้ามี)

4. ยาที่ห้ามจำหน่าย/เครื่องสำอางที่ห้ามจำหน่าย

ตรวจจับ
 ยา

ห้ามจำหน่ายในร้านชำ

ยาฆ่าเชื้อ/ยาปฏิชีวนะ

ยาแก้ปวด/ยาลดการอักเสบ

ยาแก้หวัด

ยาหยุดถ่าย

ยาแก้ปวด

ยาไม่มีทะเบียน เจริญปณสตีรยอด้

ยาชุด

การขายยาดังกล่าวในร้านชำหรือร้านค้าทั่วไป มีโทษสูงสุด จำคุกไม่เกิน **5 ปี** หรือปรับไม่เกิน **50,000** บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ยาที่สามารถขายได้ ต้องเป็นยาที่ขึ้นทะเบียน เป็น ยาสามัญประจำบ้าน เท่านั้น

โปสเตอร์นี้ใช้ในการรณรงค์
 การขายยาเหมาะสมในชุมชน

กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข
 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี โทร. **056-511565** ต่อ 106

รายชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย
ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง กำหนดชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย พ.ศ. ๒๕๕๙

1. BEANNE บีแอน
ครีมไข่มุกตราแตร

2. แอนตี้-ฟาร์ ครีม

3. แอนตี้-ฟาร์
โลชั่นกันฝ้า ปรับผิว

4. ROSE ครีมขจัดฝ้า

5. FAR-ACT
ครีมรักษาฝ้า

6. CN คลินิก 99

7. ครีมฝ้าเมลาแคร์

8. โลชั่นกันแดด
กันฝ้า เมลาแคร์

9. ครีมวินเซิร์ฟ

10. โลชั่นวินเซิร์ฟ
ลดฝ้ากันแดด

11. MUI LEE HIANG
PEARL CREAM

12. เอสจี โลชั่น
ปรับสภาพผิว

13. เสนาว ครีมบำรุง
ผิวหน้ากลางคืน

14. NEW CARE
นิวแคร์ ครีมประทันทิว

15. NEW CARE นิวแคร์
โลชั่นปรับสภาพผิว

16. 3 ทรีเคย์ ไบรเทน
แอนบูค รีไวเทน
ครีมลดริ้วรอยหมองคล้ำ

17. 3 ทรีเคย์ ไบรเทน แอนบูค
รีไวเทน ครีมลดริ้วรอยหมองคล้ำ

18. 3 ทรีเคย์ เนเชอรัล
ครีมทาสิว

19. 3 ทรีเคย์ เนเชอรัล
โลชั่นป้องกันแสงแดด

ด้วยความปรารถนาดีจาก กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี

หน้า 1/2

รายชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย
ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง กำหนดชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย พ.ศ. ๒๕๕๙

20. ฟรีม ไบรเทน แอนต์ รีไวเทน
 ครีมตครีวตอย โสชันป้องกันแสงแดด

21. ฟรีม ไบรเทน
 แอนต์ รีไวเทน

22. มิสเตย์ ครีมแก้สิว 23. มิสเตย์ ครีมแก้ฝ้า

24. พอลซ่า ครีมทาสิว

25. พอลซ่า ครีมทาฝ้า

26. พอลซ่า โสชัน
 กันแดดรักษาฝ้า

27. ครีมชาเขียว
 DR. JAPAN

28. ครีมชาเขียว
 MISS JAPAN

29. ซิซาเคะ
 ครีมหน้าขาว
 โสมผสมไซ่มุกญี่ปุ่น

30. ครีมบัวหิมะ
 หลิง หลิง

31. ครีม QIAN MEI

32. ครีม QIAN LI

33. ครีม CAI NI YA

34. ครีม JIAO LING

ก่อนเลือกเครื่องสำอางมาจำหน่าย
 ให้ดู "เลขที่ใบรับแจ้ง"

ด้วยความปรารถนาดีจาก กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข
 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี

หน้า 2/2

5. ยาสามัญประจำบ้านที่ขายในร้านชำหรือร้านสะดวกซื้อมียาอะไรได้บ้าง

คำถามที่พบบ่อยว่า หากไม่มีใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบันหรือใบอนุญาตขายยาแผนโบราณแล้ว เราจะสามารถขายยาอะไรได้บ้าง โดยเฉพาะการขายยาในร้านชำหรือร้านสะดวกซื้อ

สำหรับประชาชนทั่วไป วิธีสังเกตเบื้องต้นว่ายานไหนสามารถขายในร้านชำหรือร้านสะดวกซื้อได้ ให้ดูว่า ข้างขวด ข้างแผง ข้างภาชนะบรรจุ เห็นคำว่า “ยาสามัญประจำบ้าน” ในกรอบสีเขียว หรือไม่ ถ้าเห็นก็ขายได้ ถ้าไม่เห็น แสดงว่ารูปแบบของยาที่ขายนั้นไม่ใช่ “ยาสามัญประจำบ้าน”

ยาสามัญประจำบ้าน

ยาสามัญประจำบ้าน

- ตัวอย่าง ยาราดุน้ำขาว จะไม่เห็นคำว่า “ยาสามัญประจำบ้าน” ในกรอบสีเขียว จึงไม่สามารถขายในร้านชำหรือร้านสะดวกซื้อได้ นอกจากนี้ น้ำยาล้างคอนแทคเลนส์ในประเทศไทยขึ้นทะเบียนเป็นผลิตภัณฑ์ยาแต่ก็ไม่ใช่ยาสามัญประจำบ้านเช่นกัน การขายจึงต้องขายในร้านขายยาแผนปัจจุบัน
- แม้ว่าจะเข้าข่ายยาสามัญประจำบ้านก็ตาม เมื่อจะขายก็ต้องขายทั้งแผง ทั้งขวด ห้ามตัดแบ่งจากแผงหรือแบ่งจากขวดแล้วขาย
- ยาบางรายการอาจจะเห็นคำว่า “ยาใช้ภายนอก” “ยาใช้เฉพาะที่” เป็นส่วนที่บอกวิธีการใช้งานเท่านั้น หากไม่เห็นคำว่า “ยาสามัญประจำบ้าน” ในกรอบสีเขียว ก็ไม่สามารถขายในร้านชำหรือร้านสะดวกซื้อได้
- กรณีฝ่าฝืน ถ้ายาที่ขายนั้นเป็นยาแผนปัจจุบันซึ่งไม่ใช่ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบันจะถือว่าขายยาแผนปัจจุบันโดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือถ้ายาที่ขายนั้นเป็นยาแผนโบราณซึ่งไม่ใช่ยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณจะถือว่าขายยาแผนโบราณโดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 5,000 บาท
- การซื้อยาสามัญประจำบ้าน อย่าลืมดูวันผลิตและวันสิ้นอายุของยา ในฉลากด้วย

6. รายการยาสามัญประจำบ้านมีอะไรบ้าง

ยาสามัญประจำบ้าน จะต้องมีประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้เป็นยาสามัญประจำบ้าน ซึ่งมีได้ทั้งยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน และยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ ซึ่งในคู่มือฉบับนี้อ้างอิงจากประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน 28 มี.ค. 2542 และ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2563 ซึ่งอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติมได้ ท่านจะต้องตรวจสอบว่าเป็นยาสามัญประจำบ้านจริงหรือไม่ก่อนนำมาขาย หรือสังเกตได้ง่าย ๆ จากฉลากยาที่มีคำว่า “ยาสามัญประจำบ้าน”

7. จะตรวจสอบว่าเป็นยาสามัญประจำบ้านจริงหรือไม่ได้จากที่ใด

ประชาชนทั่วไป สามารถสืบค้นทะเบียนตำรับยาแบบทราบรายละเอียดของทะเบียนตำรับยาได้ที่ <https://privus.fda.moph.go.th> จากนั้นเลือกหัวข้อ “ประชาชน” และไปที่ “ตรวจสอบข้อมูลด้านยา” หรือไปที่ http://164.115.28.102/FDA_SEARCH_DRUG/SEARCH_DRUG/FRM_SEARCH_DRUG.aspx

8. ฉลากยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบันและยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ ต้องมีอะไรบ้าง

8.1 ฉลากยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน

1) ชื่อยาตามที่ระบุในประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม กรณีมีชื่อการค้าต้องแสดงชื่อตามประกาศควบคู่กับชื่อทางการค้าด้วย

2) คำว่า “ยาสามัญประจำบ้าน” ในกรอบสี่เหลี่ยมมีขนาดตัวอักษรที่สามารถอ่านได้ชัดเจน

3) ข้อความอื่นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 25 (3) หรือมาตรา 27 (3) แห่งพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2530 แล้วแต่กรณี คือ

(1) ชื่อยา

(2) เลขที่หรือรหัสใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับยา

(3) ปริมาณของยาที่บรรจุ

(4) ชื่อและปริมาณหรือความแรงของสารออกฤทธิ์อันเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของยาซึ่งจะต้องตรงตามที่ขึ้นทะเบียนตำรับยา

(5) เลขที่หรืออักษรแสดงครั้งที่ผลิตหรือวิเคราะห์ยา

(6) ชื่อผู้ผลิตยาและจังหวัดที่ตั้งสถานที่ผลิตยา ชื่อของผู้นำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร และจังหวัดที่ตั้งสถานที่นำหรือส่งยาไว้ด้วย

(7) วัน เดือน ปี ที่ผลิตยา

(8) คำว่า “ยาใช้ภายนอก” หรือ “ยาใช้เฉพาะที่” แล้วแต่กรณี ด้วยอักษรสีแดงเห็นได้ชัดในกรณีเป็นยาใช้ภายนอก หรือยาใช้เฉพาะที่

(9) คำว่า “ยาสิ้นอายุ” และแสดงวัน เดือน ปี ที่ยาสิ้นอายุ

การอ่านวันหมดอายุ

➤ สำหรับการอ่านวันหมดอายุแบบไทยๆ จะเริ่มจากวัน เดือน ปี อาจจะมี พ.ศ. หรือ ค.ศ. ก็ได้

- แต่ถ้ามีเฉพาะเดือน และปี ให้นำวันสุดท้ายของเดือนนั้นๆ เป็นวันหมดอายุ เช่น
exp. date 27/2/2555 หมายถึง วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2555
exp. date 17.2.13 หมายถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2013
exp.04/14 หมายถึงวันที่ 30 เดือนเมษายน ค.ศ.2014 เป็นต้น

8.2 ฉลากยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ ต้องแสดง

1) ชื่อยาตามที่ระบุในประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ ในกรณีเป็นตำรับยาที่มีการกำหนดชื่อยาไว้ในประกาศฉบับนี้ กรณีมีชื่อทางการค้า ให้แสดงชื่อยาตามประกาศควบคู่กับชื่อทางการค้าโดยใช้ตัวอักษรที่มีขนาดเท่ากัน

2) คำว่า “ยาสามัญประจำบ้าน” ในกรอบสี่เหลี่ยม มีขนาดตัวอักษรที่สามารถอ่านได้ชัดเจน

3) คำว่า “ยาสิ้นอายุ” และแสดงวันเดือนปีที่ยาสิ้นอายุ โดยให้ยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณมีอายุการใช้ของยานับจากวันที่ผลิตได้ไม่เกิน 2 ปี สำหรับยาน้ำ และไม่เกิน 3 ปี สำหรับยารูปแบบอื่น

4) ข้อความอื่นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 57(2) แห่งพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 แล้วแต่กรณี คือ

- (1) ชื่อยา
- (2) เลขที่หรือรหัสใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับยา
- (3) ปริมาณของยาที่บรรจุ
- (4) เลขที่หรืออักษรแสดงครั้งที่ผลิตยา
- (5) ชื่อผู้ผลิตและจังหวัดที่ตั้งสถานที่ผลิตยา
- (6) วัน เดือน ปี ที่ผลิตยา
- (7) คำว่า “ยาแผนโบราณ” ให้เห็นได้ชัด
- (8) คำว่า “ยาใช้ภายนอก” หรือ “ยาใช้เฉพาะที่” แล้วแต่กรณี ด้วยอักษรสีแดงเห็นได้ชัด ในกรณีเป็นยาใช้ภายนอกหรือยาใช้เฉพาะที่

9. ร้านค้าจะเก็บรักษาอย่างไร

แนวทางการเก็บรักษา

1) ควรเก็บยาไว้ในตู้ต่างหากที่สูงเกินเด็กเล็กเอื้อมถึง ไม่ควรเก็บยาในตู้ที่ปะปนกับสารอาหารหรือสารเคมีอื่นๆ

2) เก็บยาในที่ที่อากาศถ่ายเทสะดวก ไม่อับชื้น และไม่มีแสงแดดส่องถึงโดยตรง

3) ยาที่อยู่ในรูปแบบผง ควรจัดเก็บเป็นแผง ห้ามตัดหรือทำให้ผงชำรุด เพราะจะทำให้ส่วนที่พิมพ์วันหมดอายุของยาบนแผงถูกตัดออกไป และแผงนี้จะช่วยป้องกันยาเสื่อมสภาพจากความชื้นและแสง

4) หมั่นตรวจดูวันหมดอายุของยาบนกล่องหรือฉลาก เมื่อหมดอายุควรทิ้งทันที

5) ยาที่เปลี่ยนสีหรือมีลักษณะต่างไปจากเดิมควรทิ้งทันที เช่น สีขาวเปลี่ยนเป็นสีเหลือง น้ำที่ใสเปลี่ยนเป็นขุ่นหรือตกตะกอน แม้จะยังไม่หมดอายุก็ตาม

แนวทางปฏิบัติการตรวจสอบยาเสื่อมสภาพหรือหมดอายุก่อนกำหนด

การเก็บยาที่ไม่เหมาะสมเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ยาเสื่อมสภาพก่อนเวลาอันควร มีแนวทางการตรวจสอบสภาพยาที่หมดอายุก่อนกำหนดดังนี้

1. สี เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อาจซีดลง เข้มขึ้น สีเปลี่ยน หรือมีรอยต่าง สีไม่กลืนเป็นเนื้อเดียวกัน
2. กลิ่น เปลี่ยนแปลง มีกลิ่นหืน กลิ่นที่เคยมีแล้วหายไป
3. เนื้อยา หรือ เม็ดยา เปลี่ยนแปลง
  - ยาครีม/ขี้ผึ้ง: เนื้อยาแยกชั้น เนื้อยาจับรวมเป็นก้อน เนื้อยาแห้ง เนื้อยาไม่เนียน
  - ยาเม็ด: เม็ดยาแตกหรือยุ่ยเป็นผง แคปซูลบวม ผงยาในแคปซูลจับกันเป็นก้อน
  - ยาน้ำ: มีตะกอนทั้งที่เป็นยาน้ำเชื่อมหรือยาน้ำใส ตะกอนจับเป็นก้อนแข็งที่ก้นขวด (ยาน้ำแขวนตะกอน) ความหนืดข้นของยาเปลี่ยน ยาแยกชั้น

10. จัดเรียงสินค้าอย่างไรให้สวยงาม

10.1 สวย จัดแต่งร้านให้สวยงาม

- 1) ไม่ตั้งโชว์สินค้าปัดหน้าร้านจนลูกค้ามองไม่เห็นสินค้าภายในร้านหรือขวางทางเดิน เขาร้านไม่สะอาด
- 2) จัดเรียงและจัดวางสินค้าภายในร้านให้สวยงามโดยจัดเรียงให้สินค้าที่มีวันหมดอายุก่อน อยู่หน้าสินค้าที่มีวันหมดอายุอยู่หลัง
- 3) จัดเรียงสินค้าให้เป็นหมวดหมู่เช่น สินค้าอุปโภค สินค้าบริโภค สินค้าสำหรับเด็ก สินค้าสด
- 4) จัดเรียงจัดวางสินค้าที่ชิดด้วยกันไว้ใกล้กัน เช่น กาแฟ น้ำตาลครีมเทียม

10.2 สะอาด

- 1) หนาร้านและป้ายชื่อร้านต้องสะอาด พื้นภายในร้านต้องสะอาด แม้แต่ใต้ชั้นวางสินค้าก็ต้องหมั่นตรวจดูเช็คดูให้สะอาดไม่ให้มีของเหลวต่าง ๆ หลงไปซึ่งอาจจะสกปรกอันไม่พึงประสงค์ได้
- 2) ชั้นวางสินค้าและตัวสินค้าต้องสะอาด
- 3) ตู้แช่เครื่องดื่มต้องสะอาดไม่มีกลิ่น มือจับตู้เย็นต้องไม่มีคราบสกปรก
- 4) ตู้ไอศกรีมต้องสะอาดไม่มีคราบสกปรกทั้งจากฝุ่นและจากไอศกรีมที่หกเลอะเทอะ
- 5) ถังขยะต้องเก็บทิ้งทุกวันและทำความสะอาดไม่ให้มีกลิ่น

10.3 สว่าง สามารถมองเห็นรายละเอียดของสินค้าได้

10.4 สะดวก ทางเดินโล่งไม่มีสินค้าวางกีดขวางทางเดิน ใหญ่ลูกค้าสามารถเลือกหยิบสินค้าได้อย่างสะดวก

10.5 สบาย อากาศภายในร้านต้องปลอดโปร่งโล่งสบายไม่อุดอู

11. วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน ดังตารางต่อไปนี้

1. กลุ่มยาแก้ปวดท้อง ท้องอืด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
1.1 ยาเม็ดลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซีย	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Aluminium hydroxide 200-600 มิลลิกรัม Magnesium Hydroxide 200-400 มิลลิกรัม	แผงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	บรรเทาอาการจุกเสียด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ และปวดท้องเนื่องจากมีกรดมากในกระเพาะอาหารหรือแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้	วิธีใช้ เคี้ยวยาก่อนกลืน รับประทานก่อนอาหาร 1/2 ชั่วโมงหรือหลังอาหาร 1 ชั่วโมง หรือเมื่อมีอาการ ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-4 เม็ด เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด	1) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็นโรคหัวใจหรือโรคไต 2) ไม่ควรรับประทานเป็นเวลานานกว่า 2 สัปดาห์
1.2 ยาน้ำลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซีย	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 5 มิลลิลิตร Aluminium hydroxide 165-650 มิลลิกรัม Magnesium Hydroxide 103-500 มิลลิกรัม	ขวดละ 240 มิลลิลิตร และ 450 มิลลิลิตร (ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 450 มิลลิลิตร)	บรรเทาอาการจุกเสียด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ และปวดท้องเนื่องจากมีกรดมากในกระเพาะอาหารหรือแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้	วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา รับประทานก่อนอาหาร 1/2 ชั่วโมง หรือหลังอาหาร 1 ชั่วโมง หรือเมื่อมีอาการ ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-4 ช้อนชา ➤ เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-2 ช้อนชา ➤ เด็ก 3-6 ปี รับประทานครั้งละ 1/2-1 ช้อนชา	1) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็นโรคหัวใจหรือโรคไต 2) ไม่ควรรับประทานเป็นเวลานานกว่า 2 สัปดาห์

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
1.3 ยาเม็ดแก้ ท้องอืด ท้องเฟ้อ โซดา มินท์	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Sodium Bicarbonate 300 มิลลิกรัม Peppermint Oil 0.003 มิลลิลิตร	แผงพลาสติก หรืออะลูมิเนียม ละ 4 และ 10 เม็ด	บรรเทาอาการจุกเสียด ลดอาการระคายเคือง เนื่องจากมีกรดมากใน กระเพาะอาหาร	วิธีใช้ รับประทานหลังอาหาร 1 ชั่วโมง หรือเมื่อมีอาการ ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 3-6 เม็ด เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-3 เม็ด	1) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็น โรคหัวใจหรือโรคไต 2) ไม่ควรรับประทาน เป็นเวลานานกว่า 2 สัปดาห์
1.4 ยาขับลม	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 15 มิลลิลิตร - Capsicum Tincture 0.060-0.500 มิลลิลิตร - Compound Cardamom Tincture 0.035-1.800 มิลลิลิตร Strong Ginger Tincture 0.024- 0.240 มิลลิลิตร	ขวดละ 180, 240 และ 450 มิลลิลิตร	บรรเทาอาการท้องขึ้น ท้องอืด ท้องเฟ้อ และ ขับลมในกระเพาะ อาหาร	วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา รับประทาน วันละ 3-4 ครั้ง ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 หรือ 2 ช้อนโต๊ะ เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1/2 หรือ 1 ช้อนโต๊ะ	ยานี้มีแอลกอฮอล์ ผสมอยู่ ...% ควรใช้ ด้วยความระมัดระวัง เก็บในที่อุณหภูมิตำ กว่า ๔๐ C และ ป้องกันไม่ให้ถูก แสงแดด
1.5 ยาแก้ ท้องอืด ท้องเฟ้อ ยาธาตุ น้ำแดง	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 15 มิลลิลิตร - Sodium Bicarbonate 0.15-0.60 กรัม - Compound Rhubarb Tincture 0.50-2.00 มิลลิลิตรและ/หรือ Tincture อื่น ๆ ที่มีสรรพคุณทางยา	ขวดละ 180, 240 และ 450 มิลลิลิตร	บรรเทาอาการปวด ท้องเนื่องจากจุกเสียด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ	วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา รับประทาน ก่อนอาหารวันละ 3 ครั้ง ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 หรือ 2 ช้อนโต๊ะ ➤ เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1/2 หรือ 1 ช้อนโต๊ะ	1) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็น โรคหัวใจหรือโรคไต 2) ไม่ควรรับประทาน เป็นเวลานานกว่า 2 สัปดาห์

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสําคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
1.6 ยาน้ำแก้ ท้องอืด ท้องเฟ้อ โซเดียมไบ คาร์บอเนต	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ 5 มิลลิลิตร Sodium Bicarbonate 50 มิลลิกรัม	ขวดละ 60 มิลลิลิตร (ภาชนะบรรจุ ขนาดไม่เกิน 60 มิลลิลิตร)	บรรเทาอาการท้องอืด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ เนื่องจากมีกรดมากใน กระเพาะอาหาร	วิธีใช้ ใช้ป้อนให้ทารกและเด็กหลัง อาหาร หรือเมื่อมีอาการ ไม่ควรให้เกิน วันละ 6 ครั้ง ขนาดการใช้ ➤ เด็กอายุ 2-3 ปี ครั้งละ 2-3 ช้อนชา ➤ เด็กอายุ 6-12 เดือนครั้งละ 2 ช้อนชา ➤ เด็กอายุ 1-6 เดือน ครั้งละ 1 ช้อนชา ทารกแรกเกิด-1 เดือน ไม่ควรใช้	1) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็น โรคหัวใจหรือโรคไต 2) ไม่ควรรับประทาน เป็นเวลานานกว่า 2 สัปดาห์
1.7 ยาทาแก้ ท้องอืด ท้องเฟ้อ ทิงเจอร์ มหาหิงค์	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ Asafetida (มหาหิงส์) 20 % โดย น้ำหนักต่อปริมาตร	ขวดละ 15, 30 และ 60 มิลลิลิตร (ภาชนะบรรจุ ขนาดไม่เกิน 60 มิลลิลิตร)	บรรเทาอาการท้องขึ้น ท้องเฟ้อ ปวดท้องใน เด็ก	ทาบางๆ ที่หน้าท้อง วันละ 2-3 ครั้ง	ห้ามรับประทาน
1.8 ยาเม็ดลด กรด อะลูมินา- แมกนีเซีย- ไซ เมธิโคน	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Aluminium hydroxide 200-600 มิลลิกรัม Magnesium Hydroxide 200-400 มิลลิกรัม Simethicone 40-125 มิลลิกรัม	แผงละ 4 และ 10 เม็ด	บรรเทาอาการจุกเสียด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ ปวดท้อง เนื่องจากมีกรดมากใน กระเพาะอาหารหรือแผล ในกระเพาะอาหารและ ลำไส้ และช่วยขับลม	วิธีใช้ เคี้ยวยาก่อนกลืนรับประทานก่อน อาหาร 1/2 ชั่วโมง หรือหลังอาหาร 1 ชั่วโมง หรือเมื่อมีอาการ ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-4 เม็ด ➤ เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด	1) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็น โรคหัวใจหรือโรคไต 2) ไม่ควรรับประทาน เป็นเวลานานกว่า 2 สัปดาห์

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
1.9 ยาน้ำลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซีย-ไซเมธิโคน	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 5 มิลลิลิตร Aluminium hydroxide 165-650 มิลลิกรัม Magnesium Hydroxide 103-500 มิลลิกรัม Simethicone 20-40 มิลลิกรัม	ขวดละ 240 และ 450 มิลลิลิตร (ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 450 มิลลิลิตร)	บรรเทาอาการจุกเสียด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ ปวดท้องเนื่องจากมีกรดมากในกระเพาะอาหารหรือแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ และช่วยขับลม	วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา รับประทานก่อนอาหาร 1/2 ชั่วโมง หรือหลังอาหาร 1 ชั่วโมง หรือเมื่อมีอาการ ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-4 ช้อนชา ➤ เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-2 ช้อนชา ➤ เด็ก 3-6 ปี รับประทานครั้งละ 1/2-1 ช้อนชา	1) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็นโรคหัวใจหรือโรคไต 2) ไม่ควรรับประทานเป็นเวลานานกว่า 2 สัปดาห์
1.10 ยาผงฟูชิตริกแอซิด-โซเดียมไบคาร์บอเนต-โซเดียมไบคาร์บอเนต	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 ซอง - Citric Acid Anhydrous ไม่เกิน 1.850 กรัม - Sodium Bicarbonate ไม่เกิน 1.960 กรัม - Sodium Carbonate ไม่เกิน 0.430 กรัม	ซองอะลูมิเนียม ไม่เกิน 4.3 กรัม	ลดกรด บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียดเนื่องจากมีกรดมากในกระเพาะอาหาร	วิธีใช้ ผสมน้ำก่อนแก้วรับประทาน หลังหมดฟองฟู ขนาดการใช้ ผู้ใหญ่และเด็กอายุ 12 ปีขึ้นไป ครั้งละ 1 ซอง รับประทานซ้ำได้อีกภายใน 2 หรือ 3 ชั่วโมง ถ้าต้องการ	ห้ามใช้ในผู้ที่เป็นโรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูงหรือโรคไต

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสําคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
1.11 ยาเม็ดแก้ ท้องอืด ท้องเฟ้อ- ไซเมธิ โคน	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด/ แคปซูล Simethicone 40 มิลลิกรัม และ 80 มิลลิกรัม	ชนิดเม็ดบรรจุ แผงอะลูมิเนียม ชนิดแคปซูล บรรจุแผง พลาสติกหรือ อะลูมิเนียม แผง ละไม่เกิน 10 เม็ด/แคปซูล	บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียด	วิธีใช้ เคี้ยวก่อนกลืน (เฉพาะชนิดเม็ด) ขนาดการใช้ ➤ ขนาด 40 มิลลิกรัม ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด เมื่อมีอาการ วันละ 4 ครั้ง (ไม่เกินวันละ 12 เม็ด) ➤ ขนาด 80 มิลลิกรัม ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 เม็ด เมื่อมีอาการ วันละ 4 ครั้ง (ไม่เกินวันละ 6 เม็ด)	1. หากอาการไม่ดี ขึ้นภายใน 3 วัน ควรปรึกษาแพทย์ หรือเภสัชกร 2. ยานี้ไม่ใช่ยาลด กรดเคลือบแผลใน กระเพาะอาหาร
1.12 ยาบรรเทา อาการแสบร้อน กลางอกและ อาหารไม่ย่อย เนื่องจากกรด ไหลย้อนชนิด เม็ด	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Sodium Alginate 250-500 มิลลิกรัม หรือในปริมาณอื่นที่ เหมาะสม Sodium Bicarbonate 95-300 มิลลิกรัม หรือในปริมาณอื่นที่ เหมาะสม Calcium carbonate 70-360 มิลลิกรัม หรือในปริมาณอื่นที่ เหมาะสม	ภาชนะบรรจุ ขนาดไม่เกิน 20 เม็ด	.บรรเทาอาการแสบ ร้อนบริเวณกลางอก ร่วมกับเรอเปรี้ยว และ อาหารไม่ย่อยเนื่องจาก กรดไหลย้อนหรือ	วิธีใช้ เคี้ยวก่อนกลืน ขนาดการใช้ ผู้ใหญ่และเด็กอายุ 12 ปีขึ้นไป กินครั้ง ละ 2-4 เม็ด วันละ 4 ครั้ง หลังอาหาร และก่อนนอน	1. ห้ามใช้ในผู้ที่เป็น โรคหัวใจ โรคไต 2. หากใช้แล้วอาการ ไม่ดีขึ้นหรือแย่ลงให้ หยุดยาและไปพบ แพทย์ทันที 3. กรณีรับประทาน ยานี้ร่วมกับยาอื่น ควรรับประทาน ห่างกัน 2 ชั่วโมง

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
1.13ยาบรรเทาอาการแสบร้อนกลางอกและอาหารไม่ย่อยเนื่องจากกรดไหลย้อนชนิดน้ำ	<p>ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 10 มิลลิลิตร</p> <p>Sodium alginate 250-500 มิลลิกรัม หรือในปริมาณอื่นที่เหมาะสม</p> <p>Sodium Bicarbonate 95-300 มิลลิกรัม หรือในปริมาณอื่นที่เหมาะสม</p> <p>Calcium carbonate 70-360 มิลลิกรัม หรือในปริมาณอื่นที่เหมาะสม</p>	<p>ภาชนะบรรจุ</p> <p>ขนาดไม่เกิน</p> <p>150 มิลลิลิตร</p>	<p>บรรเทาอาการแสบร้อนบริเวณกลางอก</p> <p>ร่วมกับเรอเปรี้ยว และอาหารไม่ย่อยเนื่องจากกรดไหลย้อน</p>	<p>วิธีใช้ เขย่าขวด/ชองก่อนใช้ยา</p> <p>ขนาดการใช้</p> <p>ผู้ใหญ่และเด็กอายุ 12 ปีขึ้นไป กินครั้งละ 10-20 มิลลิลิตร (2-4 ช้อนชา) วันละ 4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน</p>	<p>1.ห้ามใช้ในผู้ที่เป็นโรคหัวใจ โรคไต</p> <p>2.หากใช้แล้วอาการไม่ดีขึ้นหรือแยลงให้หยุดยาและไปพบแพทย์ทันที</p> <p>3.กรณีรับประทานยานี้ร่วมกับยาอื่น ควรรับประทานห่างกัน 2 ชั่วโมง</p>

2.กลุ่มยาแก้ท้องเสีย

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
2.1 ยาแก้ ท้องเสีย ผง น้ำตาลเกลือแร่	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 ซอง Sodium Chloride 0.875 กรัม Sodium Bicarbonate 0.625 กรัม Potassium Chloride 0.375 กรัม Glucose Anhydrous 5.000 กรัม หรือส่วนประกอบอื่น ๆ ที่มีผลในการ รักษา	1 ซองสำหรับ ผสมน้ำ 250 มิลลิลิตร	ทดแทนการเสียน้ำใน รายที่มีอาการท้องร่วง หรือในรายที่มีอาเจียน มาก ๆ และป้องกัน การช็อคเนื่องจากการ ที่ร่างกายขาดน้ำ	วิธีใช้ เทผงยาทั้งซองละลายในน้ำสะอาด เช่น น้ำต้มสุกที่เย็นแล้ว ประมาณ 250 มิลลิลิตร (1 แก้ว) ให้ดื่มมากๆ เมื่อเริ่มมี อาการท้องร่วง ถ้าถ่ายบ่อยให้ดื่มบ่อยครั้งขึ้น ถ้าอาเจียนด้วยให้ดื่มทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง ขนาดการใช้ ➤ เด็กอายุมากกว่า 2 ปี-ผู้ใหญ่ ให้ดื่ม สารละลายเกลือแร่ประมาณ 1 แก้ว (250 มิลลิลิตร) ต่อการถ่ายอุจจาระ 1 ครั้ง หรือ ตามความกระหายของผู้ป่วย ➤ เด็กอ่อน-เด็กอายุ 2 ปี ให้ดื่มทีละน้อย สลับกับน้ำเปล่าประมาณวันละ 3 ซองหรือ มากกว่าที่คนไข้ต้องการและดื่มต่อไปจนกว่า อาการจะดีขึ้น	1) ผู้ที่เป็นโรคหัวใจ หรือโรคไต ควร ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้ 2) ถ้าผู้ป่วยยังมีอาการ อาเจียนมาก เหนือ ออกมาก ตัวเย็น ความรู้สึกเปลี่ยนแปลง ไป หรือหมดสติ ควร นำผู้ป่วยส่ง โรงพยาบาลโดยด่วน
2.2 ยาผงถ่าน รักษาอาการ ท้องเสีย	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด/ แคปซูล Activated charcoal 250-350 มิลลิกรัม	แผงละไม่เกิน 10 เม็ด/แคปซูล	รักษาอาการท้องเสีย	วิธีใช้ รับประทานยานี้ก่อนหรือหลัง รับประทานยาอื่น ๆ 2 ชั่วโมง ขนาดการใช้ ผู้ใหญ่และเด็กอายุมากกว่า 2 ปี รับประทานครั้งละ 3-4เม็ด เมื่อมีอาการ วัน ละ 3-4 ครั้ง	1.ห้ามรับประทานยานี้ พร้อมกับยาอื่น 2.รับประทานยาผง ถ่านนี้แล้วอุจจาระจะ มีสีค่อนข้างดำ 3.ถ้าอาการท้องเสียยังไม่ ดีขึ้นภายใน 2-3 วัน หลังรับประทาน

3. ยาระบาย

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
3.1 ยาระบาย กลีเซอริน ชนิด เหน็บทวารหนัก สำหรับเด็ก	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 แท่ง Glycerin 91 % โดยน้ำหนัก การเก็บรักษา เก็บในตู้เย็น และ ป้องกันไม่ให้ถูกแสงแดด	แท่งละ 1.5 กรัม บรรจุแผง	บรรเทาอาการท้องผูก ใช้เหน็บทวารหนักเพื่อ ช่วยการขับถ่าย	ใช้เหน็บทวารหนักครั้งละ 1 แท่ง เมื่อ ต้องการ ควรรอไว้ 15 นาที เพื่อให้ตัวยา ละลาย	ไม่ควรใช้เป็น ประจำ
3.2 ยาระบาย กลีเซอริน ชนิด เหน็บทวาร สำหรับผู้ใหญ่	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 แท่ง Glycerin 91 % โดยน้ำหนัก	แท่งละ 2.55 กรัม บรรจุแผง	บรรเทาอาการท้องผูก ใช้เหน็บทวารหนักเพื่อ ช่วยการขับถ่าย	ใช้เหน็บทวารหนักครั้งละ 1 แท่ง เมื่อ ต้องการ ควรรอไว้ 15 นาที เพื่อให้ตัวยา ละลาย	ไม่ควรใช้เป็น ประจำ
3.3 ยาระบาย แมกนีเซีย	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 15 มิลลิลิตร Magnesium Hydroxide 1.2 กรัม	ขวดละ ๖๐ มิลลิลิตร และ ๑๒๐ มิลลิลิตร (ภาชนะบรรจุ ขนาดไม่เกิน 120 มิลลิลิตร)	ยาระบาย	วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา รับประทานก่อนนอนหรือตื่นนอนเช้า ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 2-3 ช้อน โต๊ะ (30-45 มิลลิลิตร) ➤ เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-2 ช้อนโต๊ะ (15-30 มิลลิลิตร) ➤ เด็ก 1-6 ปี รับประทานครั้งละ 1-3 ช้อนชา (5-15 มิลลิลิตร)	1) ห้ามใช้เมื่อมี อาการปวดท้อง หรือคลื่นไส้อาเจียน 2) ไม่ควร รับประทานเป็น ประจำ

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
3.4 ยาระบาย มะขามแขก	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด ฝักมะขามแขกที่เอาเมล็ดออกแล้ว ซึ่ง มีปริมาณ Sennosides เทียบเท่ากับ Sennoside B 7.5 มิลลิกรัม	แผงพลาสติก หรืออะลูมิเนียม ละ 4 และ 10 เม็ด	ยาระบาย	วิธีใช้ รับประทานก่อนนอนหรือตื่น นอนเช้า ขนาดการใช้ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้ง ละ 3-4 เม็ด เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด	1) ห้ามใช้เมื่อมี อาการปวดท้อง หรือคลื่นไส้อาเจียน 2) หญิงมีครรภ์ หรือให้นมบุตรควร ปรึกษาแพทย์ก่อน ใช้ยา 3) ไม่ควร รับประทานเป็น ประจำ
3.5 ยาระบาย โซเดียมคลอไรด์ ชนิดสวนทวาร	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Sodium chloride 15 % โดยน้ำหนัก ต่อปริมาตร	หลอดพลาสติก 10 และ 20 มิลลิลิตร	บรรเทาอาการท้องผูก ใช้สวนทวารให้ถ่าย อุจจาระ	วิธีใช้ สวนเข้าทางทวารหนัก แล้ว กลั้นไว้จนทนไว้ไหวจึงเข้าส้วม ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ ใช้ครั้งละ 20-40 มิลลิลิตร ➤ เด็ก 6-12 ปี ใช้ครั้งละ 10-20 มิลลิลิตร ➤ เด็ก 1-6 ปี ใช้ครั้งละ 5-10 มิลลิลิตร	ไม่ควรใช้เป็น ประจำ

4. ยาถ่ายพยาธิลำไส้

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
4.1 ยาถ่ายพยาธิตัวกลม มีเบนดาโซล	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Mebendazole 100 มิลลิกรัม	แผงพลาสติก หรืออะลูมิเนียม ละ 6 เม็ด	ถ่ายพยาธิเส้นด้าย ตัวกลม	วิธีใช้ เคี้ยวยาให้ละเอียดก่อนกลืน ขนาดการใช้ สำหรับพยาธิเส้นด้ายและพยาธิเข็มหมุด ทั้งเด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปและผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 2 ครั้ง หลังอาหารเช้าและเย็นติดต่อกัน 3 วัน และอาจรับประทานซ้ำอีก 1 เม็ด หลังจากการรักษาครั้งแรก 2 สัปดาห์ต่อมา	1) ไม่ควรใช้ในหญิงมีครรภ์ในระยะ 3 เดือนแรก และผู้ที่เป็นโรคตับ 2) ห้ามใช้ในเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี

5. ยาบรรเทาปวดลดไข้

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้		คำเตือน
5.1 ยาเม็ด บรรเทาปวด ลดไข้พาราเซ ตามอล 500 มก.	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Paracetamol 500 มิลลิกรัม	แผงพลาสติก หรืออะลูมิเนียม ละ 4 และ 10 เม็ด	ลดไข้ บรรเทา อาการปวด	น้ำหนักตัว (กิโลกรัม)	ขนาดยา	1. ห้ามใช้ยาพารา เซตามอลเกินขนาด ที่แนะนำในฉลาก หรือเอกสารกำกับ ยา เพราะจะ ทำให้ เป็นพิษต่อตับได้ และไม่ควรใช้ยานี้ ติดต่อกันเกิน 5 วัน 2. หลีกเลี่ยงการใช้ ยานี้ร่วมกับยาอื่นที่ มีพาราเซตามอล เป็นส่วนประกอบ เพราะอาจ ทำให้ ได้รับยาเกินขนาด 3. ปรึกษาแพทย์ หรือเภสัชกรก่อน ใช้ยานี้ หากดื่มสุรา เป็นเป็นโรคตับหรือ โรคไต
				น้ำหนักน้อยกว่า 34	ไปปรึกษาแพทย์หรือเภสัชกร	
				น้ำหนัก 34 -50	กินยาครั้งละ 1 เม็ด แต่ละครั้ง ห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง เฉพาะเวลาปวดหรือมีไข้	
				น้ำหนัก 50-67	กินยาครั้งละ 1 เม็ดครั้ง วันละ ไม่เกิน 5 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน อย่างน้อย 4 ชั่วโมงเฉพาะเวลา ปวดหรือมีไข้	
น้ำหนักมากกว่า 67	กินยาครั้งละ 2 เม็ด แต่ละครั้ง ห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง เฉพาะเวลาปวดหรือมีไข้					

					4. หากกินยาแล้ว เกิดอาการ เช่น บวมที่ใบหน้า เปลือกตา ริมฝีปาก ลมพิษ หน้ามืด ผื่น แดง ตุ่มพอง ผิวหนังหลุดลอก ให้หยุดยาและรีบ ปรึกษาแพทย์ทันที	
5.2 ยาเม็ด บรรเทาปวด ลดไข้พาราเซ ตามอล 325 มก.	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Paracetamol 325 มิลลิกรัม	แผงพลาสติก หรืออะลูมิเนียม ละ 4 และ 10 เม็ด	ลดไข้ บรรเทา อาการปวด	น้ำหนักตัว (กิโลกรัม)	ขนาดยา	เหมือน 5.1
				น้ำหนัก 22 -33	กินยาครั้งละ 1 เม็ด แต่ครั้ง ห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง เฉพาะเวลาปวดหรือมีไข้	
				น้ำหนัก 33-44	กินยาครั้งละ 1 เม็ดครั้ง แต่ละ ครั้งห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง เฉพาะเวลาปวดหรือมีไข้	
				น้ำหนักมากกว่า 44	กินยาครั้งละ 2 เม็ด แต่ครั้ง ห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง เฉพาะเวลาปวดหรือมีไข้	

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสําคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้			คำเตือน
5.3 ยาน้ำ บรรเทาปวด ลดไข้พาราเซ ตามอล	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ 5 มิลลิลิตร Paracetamol 120 มิลลิกรัม	ขวดสีชา 30 มิลลิลิตรใน กล่องกระดาษ พร้อมหลอด หยด (1.2 มิลลิลิตร) หรือขวดสีชา 60 มิลลิลิตรใน กล่องกระดาษ พร้อมช้อนชา	ลดไข้ บรรเทา อาการปวด	อายุ	ขนาดยา		เหมือน 5.1
				อายุน้อยกว่า 2 เดือน	ให้ปรึกษาแพทย์		
				อายุ 2-3 เดือนที่มี น้ำหนักตัว 4-6 กิโลกรัม	กินยาครึ่งละ ครึ่งช้อนยา (หรือ 2.5 มิลลิลิตร) วันละ 1 ครั้ง เฉพาะเวลาปวดหรือมีไข้ หาก จำเป็น กินได้อีกครั้ง ห่างจาก ครั้งแรกอย่างน้อย 4 ชั่วโมง ถ้า ไม่ดีขึ้น ให้ปรึกษาแพทย์หรือ เภสัชกร		
				มากกว่า 3 เดือน	กินยาเฉพาะเวลาปวดหรือมีไข้ วันละไม่เกิน 5 ครั้ง แต่ละครั้ง ห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง ตาม ขนาดยาในตาราง		
				น้ำหนักตัว (กิโลกรัม)	ช้อนตวงยา	กระบอกฉีดยา*	
				ตั้งแต่ ๔ ถึง ๖	ครึ่งช้อน	๒.๕ มิลลิลิตร	
				มากกว่า ๖ ถึง ๘	สามส่วนสี่ช้อน	๓.๗๕ มิลลิลิตร	
มากกว่า ๘ ถึง ๑๒	หนึ่งช้อน	๕ มิลลิลิตร					
มากกว่า ๑๒ ถึง ๑๖	หนึ่งช้อนครึ่ง	๗.๕ มิลลิลิตร					
มากกว่า ๑๖ ถึง ๒๔	สองช้อน	๑๐ มิลลิลิตร					

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสําคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
5.4 พลาสเตอร์บรรเทาปวด	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ Volatile Substance ที่มีสรรพคุณทางยา และ/หรือ Herbal Extract และ/หรือ Herbal Substance หนึ่งหรือหลายชนิดผสมกัน	10 แผ่น	บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ	ขนาดและวิธีใช้ เช็ดบริเวณผิวหนังที่จะปิดให้สะอาดและแห้ง ปิดพลาสเตอร์ตรงบริเวณที่มีอาการปวด ควรเปลี่ยนวันละ 1-2 ครั้ง	อย่าใช้พลาสเตอร์นี้ในบริเวณเย็บแผล อ่อน ตา หรือบริเวณบาดแผลเปิด

6. กลุ่มยาแก้แพ้ ลดน้ำมูก

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสําคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
6.1 ยาเม็ดแก้แพ้ ลดน้ำมูก คลอร์เฟนิรามีน	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Chlorpheniramine Maleate 2 มิลลิกรัม	แผงพลาสติก หรืออะลูมิเนียม 4 และ 10 เม็ด	บรรเทาอาการแพ้ เช่น ลมพิษ น้ำมูกไหล	วิธีใช้ รับประทานทุกๆ 4-6 ชั่วโมง เมื่อมีอาการ ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด ไม่ควรรับประทานเกินวันละ 12 เม็ด ➤ เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1 เม็ด ไม่ควรรับประทานเกินวันละ 6 เม็ด	1) ไม่ควรใช้ยาติดต่อกันนานเกิน 7 วัน 2) ยานี้อาจทำให้เกิดอาการง่วงซึม จึงไม่ควรขับขี่ยานยนต์หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล และหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสม

7. กลุ่มยาแก้ไอ ขับเสมหะ

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
7.1 ยาน้ำแก้ไอขับเสมหะสำหรับเด็ก	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 5 มิลลิลิตร Ammonium Carbonate 0.02 กรัม Glycyrrhiza Fluidextract 0.25 มิลลิลิตร	ขวดละ 60 และ 120 มิลลิลิตร	บรรเทาอาการไอขับเสมหะ	วิธีใช้ รับประทานวันละ 3-4 ครั้ง ขนาดการใช้ ➤ เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 2 ช้อนชา (10 มิลลิลิตร) ➤ เด็ก 3-6 ปี รับประทานครั้งละ 1 ช้อนชา (5 มิลลิลิตร) ➤ เด็ก 1-3 ปี รับประทานครั้งละ 1/2 ช้อนชา (2.5 มิลลิลิตร)	เก็บรักษาในอุณหภูมิต่ำกว่า ๔๐ C และป้องกันไม่ให้ถูกแสงแดด
7.2 ยาแก้ไอน้ำดำ	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 5 มิลลิลิตร Glycyrrhiza Fluidextract 0.6 มิลลิกรัม Antimony Potassium Tartrate 1.2-2.0 มิลลิกรัม Camphorated Opium Tincture 0.6 มิลลิลิตร	ขวดละ 60 มิลลิลิตร	บรรเทาอาการไอขับเสมหะ	วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ รับประทานวันละ 3-4 ครั้ง ขนาดการใช้ ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 ช้อนชา (5-10 มิลลิลิตร) ➤ เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้ง 1/2 – 1 ช้อนชา (2.5-5 มิลลิลิตร)	1) ห้ามใช้ยานี้ในเด็กที่อายุต่ำกว่า 6 ปี คนชรา และหญิงมีครรภ์ 2) ห้ามใช้ยานี้ติดต่อกันนานเกิน 3 วัน 3) ยานี้มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ ...% ควรใช้ด้วยความระมัดระวัง

8. ยาตมหรือยาทาแก่วิงเวียน หน้ามืด คัดจมูก

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
8.1 ยาตมแก่วิงเวียน เหล้าแอมโมเนียหอม ภาชนะบรรจุขนาดไม่ เกิน 15 มิลลิลิตร	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Ammonium Carbonate 3.40 % โดยน้ำหนัก ต่อปริมาตร Strong Ammonia Solution 3.60-6.75 % โดยปริมาตร	ขวดละ 15 มิลลิลิตร	ตม บรรเทาอาการวิงเวียน หน้ามืด หรือทาผิวหนัง บรรเทาอาการเนื่องจาก พิษแมลงกัดต่อย หรือถูก พิษมีพิษ	ใช้ซุบสำลีตม หรือใช้ทา	ห้ามรับประทาน
8.2 ยาตมแก่วิงเวียน แก้คัดจมูก	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Volatile Substance ที่มีสรรพคุณทางยา และ/ หรือ Herbal Extract หนึ่งหรือหลายชนิดผสม กัน เช่น Menthol 0.07-77.90 % Camphor 0.45-42.00 % Methyl Salicylate 3.00-15.00 %	ไม่เกิน 14 มิลลิลิตร	บรรเทาอาการคัดจมูก หายใจไม่ออก และบรรเทา อาการวิงเวียนศีรษะ	ใช้สูดดม หรือทาบางๆ ตามคอและหน้าอก	ห้ามรับประทาน
8.3 ยาทาระเหย บรรเทาอาการคัด จมูกชนิดซีฟิ่ง	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Volatile Substance ที่มีสรรพคุณทางยา หนึ่ง หรือหลายชนิดผสมกัน ได้แก่ Menthol 1.35-3.00 % โดยน้ำหนัก Camphor 1.35-3.00 % โดยน้ำหนัก Cajuput Oil 3.00 % โดยปริมาตร Eucalyptus Oil 0.08-5.00 % โดยน้ำหนัก Terpentine Oil 4.68-5.00 % โดยน้ำหนัก	ไม่เกิน 50 กรัม	บรรเทาอาการคัดจมูกและ ลดอาการอื่นเนื่องจากหวัด	ทายาที่บริเวณลำคอ หน้าอกและหลัง	ห้ามรับประทาน

9. แก้เมารถ เมารถเรือ

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสําคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
ยาแก้เมารถ เมารถเรือ ไโดเมน ไฮดริเนท	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Dimenhydrinate 50 มิลลิกรัม	แผงพลาสติก หรืออะลูมิเนียม ละ 2 เม็ด	ใช้ป้องกันอาการเมารถ เมารถเรือ	วิธีใช้ ก่อนออกเดินทางอย่างน้อย 30 นาที ขนาดการใช้ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 เม็ด	ยานี้ อาจทำให้เกิดอาการ ง่วงซึม จึงไม่ควรขับขี่ยาน ยนต์หรือทำงานเกี่ยวกับ เครื่องจักรกล และ หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์ผสม

10. ยาสำหรับโรคตา

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสําคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
ยาล้างตา	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ Sodium Chloride	ขวดละไม่เกิน 240 มิลลิลิตร	ใช้ล้างตาเพื่อบรรเทา อาการแสบตา ระคายเคือง ตา อันเนื่องมาจาก ผง ควัน สิ่งสกปรก เข้าตา	ใช้ล้างตาวนละ 2-3 ครั้ง	ห้ามรับประทาน

11. ยาสำหรับโรคปาก และลำคอ

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
11.1 ยากวาดคอ	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Potassium Iodide 2.50 กรัม Iodine 1.25 กรัม Ethyl Alcohol (ร้อยละ 90) 4.00 มิลลิลิตร Purified Water 2.50 มิลลิลิตร Peppermint Oil 0.40 มิลลิลิตร Glycerin to 100.00 มิลลิลิตร	ขวดละ 15 มิลลิลิตร	บรรเทาอาการอักเสบ และเจ็บในลำคอ	เติมน้ำสะอาด เท่าตัวแล้วใช้กวาด คอในผู้ใหญ่	ใช้สำหรับกวาดในคอ เท่านั้น
11.2 ยารักษาลิ้นเป็น ฝ้า เยนเซียนไวโอเลต	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Gentian Violet 1% โดยน้ำหนักต่อปริมาตร	ขวดละ 15 และ 30 มิลลิลิตร	รักษากระพุ้งแก้มและ ลิ้นเป็นฝ้าขาว	ใช้สำหรับชุบยาทา ตามบริเวณที่เป็น วันละ 2-3 ครั้ง	ใช้สำหรับทาในปาก เท่านั้น
11.3 ยาแก้ปวดฟัน	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Chlorobutanol 25 กรัม Clove Oil to 100 มิลลิลิตร	ขวดละ 8 มิลลิลิตร	บรรเทาอาการปวดฟัน	ใช้ไม้เล็กๆ พันสำลี ชุบยาอุดฟันตรงที่ เป็นรู	1) ระวังอย่าให้ถูก บริเวณอื่น 2) ใ้ถ้าอาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาทันตแพทย์
11.4 ยาอมบรรเทา อาการระคายคอ	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Volatile Substance ที่มีสรรพคุณทางยา และ/ หรือ Herbal Extract และ/หรือ Herbal Substance หนึ่งหรือหลายชนิดผสมกัน	ไม่เกิน 100 เม็ด หรือ ไม่เกิน 30 กรัม	ทำให้ชุ่มคอ บรรเทา อาการระคายคอ	ใช้อมให้ละลายช้าๆ ครั้งละ 1-5 เม็ด	การเก็บรักษาเก็บในที่ แห้งและเย็น

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสําคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
11.5 ยามอบรรเทา อาการเจ็บคอ	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Amyl Metacresol ไม่เกิน 0.6 มิลลิกรัม 2,4 Dichloro Benzyl Alcohol ไม่เกิน 1.2 มิลลิกรัมและอาจมี Ascorbic Acid ไม่เกิน 100 มิลลิกรัม	แผงอะลูมิเนียม หรือแผงพลาสติก สเตอร์ละไม่เกิน 8 เม็ด	บรรเทาอาการเจ็บคอ	ผู้ใหญ่และเด็กอายุ ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป อมครั้งละ 1 เม็ด ให้ละลายช้าๆใน ปากทุก 2-3 ชั่วโมง	1) หากใช้ติดต่อกัน 2 วัน แล้วอาการไม่ดีขึ้น ควร ปรึกษาแพทย์หรือ เภสัชกร 2) หญิงมีครรภ์และ หญิงให้นมบุตรควร ปรึกษาแพทย์หรือ เภสัชกรก่อนใช้ยา 3) ไม่ควรใช้ในเด็กอายุ ต่ำกว่า 6 ปี

12. ยาใส่แผล ยาล้างแผล

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
12.1 ยาใส่แผล ทิงเจอร์ไอโอดีน	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Iodine 2.0-2.5 % โดยน้ำหนักต่อปริมาตร Potassium Iodide 2.4-2.5 % โดยน้ำหนักต่อ ปริมาตร	ขวดละ 15 และ 30 มิลลิลิตร	รักษาแผลสด	ใช้สำลีสะอาดชุบยาทาที่ แผล	1) หากมีอาการระคายเคือง หรือผื่นแดงเกิดขึ้น ให้หยุด ใช้ยา 2) หลีกเลี่ยงอย่าให้ยาเข้าตา
12.2 ยาใส่แผล ทิงเจอร์ไทเมอรอล ซอล	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Thimerosal 0.1 % โดยน้ำหนักต่อปริมาตร	ขวดละ 15 และ 30 มิลลิลิตร	รักษาบาดแผล	ใช้สำลีสะอาดชุบยาทาที่ แผล	1) หากมีอาการระคายเคือง หรือผื่นแดงเกิดขึ้น ให้หยุด ใช้ยา 2) หลีกเลี่ยงอย่าให้ยาเข้าตา
12.3 ยาใส่แผล โปวิ โดน-ไอโอดีน	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Povidone-Iodine 10 % w/v สมมูลกับ Iodine 1 % w/v โดยน้ำหนักต่อปริมาตร	ขวดละไม่เกิน 120 มิลลิลิตร	รักษาแผลสด	ใช้สำลีสะอาดชุบยาทาที่ แผล	1) หากมีอาการระคายเคือง หรือผื่นแดงเกิดขึ้น ให้หยุด ใช้ยา 2) หลีกเลี่ยงอย่าให้ยาเข้าตา
12.4 ยาไอโซโพรพิล แอลกอฮอล์	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Isopropyl Alcohol Solution 70 % โดย ปริมาตร	ขวดละไม่เกิน 450 มิลลิลิตร	ทำความสะอาด บาดแผล	ใช้ทำความสะอาดรอบ บาดแผล	ห้ามรับประทาน
12.5 ยาเอทิล แอลกอฮอล์	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Ethyl Alcohol Solution 70 % โดยปริมาตร	ขวดละไม่เกิน 450 มิลลิลิตร	ทำความสะอาด บาดแผล	ใช้ทำความสะอาดรอบ บาดแผล	ห้ามรับประทาน

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
12.6 น้ำเกลือล้างแผล	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Sodium Chloride 0.9 % โดยน้ำหนักต่อปริมาตร	ขวดละไม่เกิน 1 ลิตร	ทำความสะอาด บาดแผล	ใช้ทำความสะอาดรอบ บาดแผล	การเก็บรักษาในที่อุณหภูมิ ต่ำกว่า ๔๐ C
12.7 น้ำยาฆ่าเชื้อโรค คลอโรไซลีนอล	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Chloroxylenol 4.8 % โดยน้ำหนักต่อ ปริมาตร Isopropyl Alcohol Solution 12 % โดย ปริมาตร	ขวดละไม่เกิน 450 มิลลิลิตร	ใช้ทำความสะอาด สะอาดรอบ บาดแผล	ใช้ทำความสะอาดรอบ บาดแผลเจือจางกับน้ำ 19 ส่วน ใช้เช็ดทำความสะอาด สะอาดรอบบาดแผล (ห้าม ใส่แผลโดยตรง)	ห้ามรับประทาน

13. ยาบรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ แผลงัดต่อย

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
ยาหม่อง	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Volatile Substance ที่มีสรรพคุณทางยา และ/หรือ Herbal Extract หนึ่งหรือหลายชนิด ผสมกัน เช่น Methyl Salicylate 1.14- 50.00 % โดยน้ำหนัก Camphor 1.76- 25.00 % โดยน้ำหนัก Menthol 3.00- 20.00 % โดยน้ำหนัก	ไม่เกิน 30 กรัม	บรรเทาอาการ ปวด บวม อักเสบ เนื่องจากแผลง กัดต่อย หรือ ปวดเมื่อย กล้ามเนื้อ	ทาและนวดบริเวณที่มี อาการ	ห้ามรับประทาน

14. ยาสำหรับโรคผิวหนัง

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
14.1 ยารักษา หิดเหา เบน ซิล เบนโซเอต	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Benzyl Benzoate 25 % โดยน้ำหนัก ต่อปริมาตร	ขวดสีชา 30 มิลลิลิตร และ 60 มิลลิลิตร	รักษาหิด เหา และโลน	วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา ➤ สำหรับรักษาหิด อาบน้ำให้สะอาด ใช้ผ้าหรือแปรงอ่อนๆถูตรง บริเวณที่มีผื่นคันแล้วทายานี้ให้ทั่วทั้งไว้ 24 ชั่วโมง แล้วจึงอาบน้ำ วันรุ่งขึ้นให้ทาซ้ำใหม่อีก ครั้ง ตามวิธีเดิม ➤ สำหรับรักษาเหาและโลน ใส่ยานี้ให้ทั่วศีรษะหรือบริเวณ ที่มีเหาหรือโลน ทั้งไว้ 1 วัน ถ้าเป็นมากให้ใช้ยา 2 ครั้งต่อวัน วันต่อมาจึงสระให้สะอาด เมื่อครบ 7 วันให้ ตรวจดูอีกครั้งหนึ่ง ถ้ายังไม่หาย ให้ใส่ยาซ้ำ ตามวิธีเดิม ขนาดการใช้ สำหรับเด็กเล็กให้แบ่งยา มา เติมน้ำเท่าตัวแล้วผสมให้เข้ากัน	ระวังอย่าให้เข้าตา
14.2 ยารักษา หิด ซึ้ผึ้ง กำมะถัน	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ Sublimed Sulphur 10 % โดยน้ำหนัก	หลอดละ 5 กรัม และ 15 กรัม	รักษาโรคหิด	ใช้ทาบริเวณที่เป็นหิด วันละ 2-3 ครั้ง	ถ้าเกิดอาการ ระคายเคืองต่อ ผิวหนังให้หยุดใช้ยา

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสําคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
14.3 ยารักษา กลากเกลื้อน น้ำกัดเท้า	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ Benzoic Acid 2.5-6.5 % โดยน้ำหนัก Salicylic Acid 3.0-5.0 % โดยน้ำหนัก	หลอดละ 5 กรัม และ 15 กรัม	รักษากลาก เกลื้อน และ โรคน้ำกัดเท้า	ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรค วันละ 2-3 ครั้ง	ถ้าเกิดอาการ ระคายเคืองต่อ ผิวหนังให้หยุดใช้ยา
14.4 ยารักษา โรคผิวหนัง เรื้อรัง	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ Coal Tar 1 % โดยน้ำหนัก	หลอดหรือขวดละ 5 กรัม และ 15 กรัม	รักษาโรค ผิวหนังเรื้อรัง บางชนิด เช่น เรื้อนกวาง ผิวหนังเป็นผื่น คัน	ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรค วันละ 2-3 ครั้ง	ถ้าเกิดอาการ ระคายเคืองต่อ ผิวหนังให้หยุดใช้ยา
14.5 ยาทาแก้ ผดผื่นคัน คา ลาไมน์	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับCalamine 8- 15 % โดยน้ำหนักต่อปริมาตร Zinc Oxide 3-12 % โดยน้ำหนักต่อ ปริมาตร	ขวดละไม่เกิน 180 มิลลิลิตร	บรรเทาอาการ คันเนื่องจากผด ผื่นคัน ลมพิษ	เขย่าขวดก่อนใช้ยา ทาบริเวณที่เป็นวันละ 3-4 ครั้ง	ห้ามรับประทาน
14.6 ยารักษา เกลื้อน โซเดียมไทโอ ซัลเฟต	ตัวยาสําคัญในสูตรตำรับ Sodium Thiosulfate 100 % โดย น้ำหนัก	ขวดละ 15 กรัม สำหรับผสมน้ำ เป็น 60 มิลลิลิตร	รักษาเกลื้อน	เติมน้ำสะอาดจนถึงคอขวด เขย่าผสมกัน จน ตัวยาละลายหมด (จะได้ความเข้มข้นประมาณ 25%) ใช้ทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน หลังอาบน้ำ วันละหลายครั้ง	ยาที่ผสมน้ำแล้ว ควรใช้ภายใน 15 วัน

15. ยาบำรุงร่างกาย

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
15.1 ยาเม็ด วิตามินบีรวม	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Thiamine Hydrochloride หรือ Thiamine Mononitrate 5 มิลลิกรัม Pyridoxine Hydrochloride 2 มิลลิกรัม Riboflavine 2 มิลลิกรัม Nicotinamide 20 มิลลิกรัม	แผงพลาสติกหรือ อะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	ป้องกันการขาด วิตามินบีและ บำรุงร่างกาย	ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1 เม็ด	เก็บในที่แห้งและเย็น และ ป้องกันไม่ให้ถูกแสงแดด
15.2 ยาเม็ด วิตามินซี	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Ascorbic Acid 100 มิลลิกรัม	แผงพลาสติกหรือ อะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	ป้องกันการขาด วิตามินซี	รับประทานวันละ 1 ครั้ง ➤ ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 2 เม็ด ➤ เด็ก 6-12 ปี รับประทาน ครั้งละ 1 เม็ด	ห้ามใช้เมื่อเม็ดยาเปลี่ยนสี
15.3 ยาเม็ด บำรุงโลหิต เฟอร์รัส ซัลเฟต	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Ferrous Sulfate สมมูลกับ Iron 60 มิลลิกรัม	แผงพลาสติกหรือ อะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	รักษาโลหิตจาง เนื่องจากขาด ธาตุเหล็กใน ผู้ใหญ่	รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วัน ละ 3 ครั้ง หลังอาหาร	1) ในช่วงรับประทานยา อุจจาระจะมีสีดำ 2) หากเกิดอาการไม่สบาย ท้อง คลื่นไส้ ควรรับประทาน ยาพร้อมอาหารหรือค่อยๆเพิ่ม ขนาดของยาจนถึงขนาดที่ แนะนำให้ใช้

ชื่อตำรับยา	ตัวยาสำคัญและความแรง	ขนาดบรรจุ	สรรพคุณ	ขนาดและวิธีใช้	คำเตือน
15.4 ยาเม็ด วิตามินรวม	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 เม็ด Vitamin A 2,500 หน่วยสากล Vitamin D 300 หน่วยสากล Vitamin C 15.00 มิลลิกรัม Vitamin B1 Monoitrate 1.00 มิลลิกรัม Vitamin B2 0.50 มิลลิกรัม Nicotinamide 7.50 มิลลิกรัม	แผงพลาสติกหรือ อะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	ป้องกันการขาด วิตามินสำหรับ ผู้ใหญ่	รับประทานวันละ 1 เม็ด	ยานี้อาจสะสมในร่างกายจนทำให้เกิดอันตรายได้ จึงไม่ควรใช้เกินขนาดที่กำหนด ไว้หรือใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน นอกจากแพทย์สั่งยานี้อาจสะสมในร่างกายจนทำให้เกิดอันตรายได้ จึงไม่ควรใช้เกินขนาดที่กำหนด ไว้หรือใช้ติดต่อกัน เป็นระยะเวลานาน นอกจากแพทย์สั่ง
15.5 น้ำมัน ตับปลาชนิด แคปซูล	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 1 แคปซูล Cod Liver Oil สมมูลกับ Vitamin A ไม่เกิน 4,000 หน่วยสากล Vitamin D ไม่เกิน 300 หน่วยสากล	แผงพลาสติกหรือ อะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด	ป้องกันการขาด วิตามิน A และ D	ผู้ใหญ่รับประทานวันละ 1 เม็ด	ยานี้อาจสะสมในร่างกายจนทำให้เกิดอันตรายได้ จึงไม่ควรใช้เกินขนาดที่กำหนด ไว้หรือใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน นอกจากแพทย์สั่ง
15.6 น้ำมัน ตับปลาชนิด น้ำ	ตัวยาสำคัญในสูตรตำรับ 5 มิลลิลิตร Cod Liver Oil สมมูลกับ Vitamin A ไม่เกิน 4,000 หน่วยสากล Vitamin D ไม่เกิน 300 หน่วยสากล	ขวดละ 120, 240 และ 400 มิลลิลิตร	ป้องกันการขาด วิตามิน A และ D	เขย่าขวดก่อนใช้ เด็กอายุตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป รับประทานวันละ 1 ช้อนชา เด็กอายุ 1-4 ปี รับประทานวัน ละ 1/2 ช้อนชา เด็กแรกเกิด -1 ปี รับประทาน วันละ 1/4 ช้อนชา	ยานี้อาจสะสมในร่างกายจนทำให้เกิดอันตรายได้ จึงไม่ควรใช้เกินขนาดที่กำหนด ไว้หรือใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน นอกจากแพทย์สั่ง

เอกสารอ้างอิง

1. ภก.ปรุพท์ รุจนธำรงค์. ยาสามัญประจำบ้านที่ขายในร้านชำหรือร้านสะดวกซื้อที่มียาอะไรได้บ้าง.
<https://wizastra.com/2017/10/15/householddrugs/>
2. คู่มือ “การบริหารจัดการร้านค้าปลีก” กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
3. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2563
4. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2561
5. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2560
6. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2560
7. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2555
8. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2555
9. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2550
10. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549
11. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน ลงนามวันที่ 28 มี.ค. 2542
12. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้าน ลงนามวันที่ 28 พ.ค. 2536